

Óli Jacobsen

Enn eitt 95 ára minni: „GENERAL GORDON“

Tann 25. februar 1924 fór General Gordon av Hvalba og spurdist ikki aftur. Við fóru 19 mans. Av hesum vóru teir 11 úr Hvalba

Ein stórir partur av míni skrivning hevur verið at fáa niðurfest søguna um teir sjómenn, sum eru farnir á sjónum og um tey sum sótu eftir. Hetta er í nógvum førum hent í tøkum tíma, tí nógv av keldunum eru farnar foldum frá.

1924 var eitt vanlukkuár hjá føroyingum. Toftaskipið Anna gekk burtur við 17 monnum, General Gordon við 19 monnum og Sjóriddarin við átta monnum.

Hvat hendi við General Gordon?

Henda frásøgnin er um vanlukkuna við General Gordon, nú 95 ár eru liðin, síðan teir gingu burtur í 1924.

Poul Michelsen í Búð í Hvalba, búsettur á Sevmýri á Tvøroyri, førði hana hetta árið.

Hildið var, at General Gordon var komin nakað nær Íslandi, tá ið teir vóru burturgingnir, tí Poul Johannes Beder í Vági førði Lauru tað árið. Teir funnu toppstongina á General Gordon, tá ið teir komu yvir á Suðurlandið. Teir tóku hana inn og høvdu hana heimaftur við sær.

FF-blaðið: „General Gordon“ er farin

Táverandi FF-blaðið hevði eina minningargrein, har tað var skrivað:

„Kann henda, at eg í tí vátu grøv skal sova mín síðsta blund; tó eg elski at ferðast um høv til mína síðstu stund.“

So hevur skaldið sungið um hin føroyska fiskimannin, og ivaleyst er tað, at ikki halda hesar vanlukkurnar Føroyingar frá at søkja sjógvinn.

Og tað er gott, at so er, tað er so í øllum yrki. „Vandi er í hvørjari vælferð!“ sigur orðtakið, og satt er tað. Vit eru ongantið trygg, hvar vit fjakka á foldum. Óhappið, ja, deyðin finnur øll. Trygðin er einans at finna í tí, at vit vandra fyri Guds ásjón, hvar vit enn ferðast á landi ella á sjógv, og at vit altíð eru í hansara varatekt.

Men harfyri er tað líka meint, líka sárt, líka nívandi, hvørja ferð óhappið rakar tey einstøku menniskjuni. Tey mugu uppافتur og uppافتur saman ganga gjøgnum hina somu trongdina, bíða og bíða í tóman heim, meðan hin síðsta vónin fjarar út úr hjartanum, og síðan taka upp strevið aftur, royna at bota um skaðan, sum hon harða lagnan sló.

Henda syrgiliga hending við General Gordon verður ein av teimum, sum verður við at nerva í langar tíðir, tí vit einki vita.

Poul Michelsen í Búð var skipari á „General Gordon“.

Eftir sita ikki minni enn níggju einkjur. Hvalbiar bygd hevur verið verst fyri, og tað nítur so mikið fastari har, sum at sama bygdin fyri stuttari tíð hevur verið fyri tveimum stórum vanlukkum á sjónum. Fyrst hin herviliga skaðagrindin í Hvalba og síðan Helena, sum fórst á havinum í 1920.

Seinasti dagur í Føroyum hjá General Gordon

Í 2009 var roynt at fáa samband við fólk, sum kunnu greiða meira frá um General Gordon. Hetta eydnaðist sera væl inni á eldrasambýlinum í Hvalba.

Har hitti eg tann tá 91 ára gamla Olivur Holm. Hann mintist púra klárt júst tann dagin 85 ár frammanundan, tá ið General Gordon fór avstað seinastu ferð.

Skipið kom av Tvøroyri við teimum av manningini, sum kominir vóru umborð har. Í Hvalba skuldu so hinir av manningini takast umborð, áðrenn farið varð til Íslands. Hetta var ein so sera vakur morgun og púra slætt var í sjónum.

Skiparin var jú ættaður úr Hvalba, og Olivur minnst, at Poul fór niðan til foreldrini hjá sær at siga teimum farvæl. Síðan komu faðir og sonur oman á mølina, og Olivur minnst, at Poul helt um hálsin

á pápa sínum. Hetta má sigast at vera eitt vakurt seinasta minni um hann.

At so nógvir mans fóru burtur til skips var jú ein stórhending í bygdini, so alt bygdarfolkið kom saman fyri at siga monnunum farvæl við kendu heilsanini „Jesus veri við tykkum“ og svarinum: „Hann veri eftir hjá tykkum“. Og mangt tárið man vera fallið. Øll vistu í hesum tíðum, at tað var als ikki vist, at tey komu at síggjast aftur.

Men so kom løtan, tá ið skiparin helt, at nú mundi vera best at fara. Tað var umráðandi, at seglini kundu fáast upp, meðan vindurin var so makligur. Hetta merkti, meðan tað var lítið av vindi. Víst hevði General Gordon ein lítlan motor, men framvegis vóru seglini høvuðsálitið.

Tá var eingin kai í Hvalba, so manningin mátti fðrast umborð í árabátum.

Menn høvdu jú eisini viðføri, so tað mátti fðrast fleiri ferðir.

Segl vórðu sett, og General Gordon fór avstað.

Blivu teir niðursigldir?

So gekk tíðin, til sluppirnar vanligu komu aftur undan Íslandi. Men eingin General Gordon kom. Tað varð bíðað, vónað og bíðið. Tað kundi jú verið onkur náttúrlig frágreiðing fyri, at teir ikki komu, tá ið teir vóru væntaðir.

Men ein dagin mátti staðfestast tað, at General Gordon kom ikki aftur, og at aftur ein manning hevði fingið eina váta grøv. Tað farvæl, tey høvdu sagt manningini

henda vakra morgun, var tað seinasta.

Eingin visti við vissu, hvat ið var hent. Eitt herviligt høgættarveður brast á longu tann 29. februar, og menn hildu, at hon kundi vera farin í tí veðrinum.

Men nøkur ár seinni kom fram ein merkilig søga.

Ein hvalbingur hevði siglt við einum trolara úr Vestmanna. Teir vóru á ísfiskaveiðu og landaðu fiskin í Grimsby. Eina ferð fóru nakrir av manningini á eina barr.

Við eitt annað borð sótu nakrir enskir trolaramenn og drukku. Eina ferð komu hesir menn til ilnar. Føroyingarnir skiltu enskt, so teir hoyrdu alt, ið varð sagt. So einaferð rópti ein av trolaramonnum til hin: „Hetta skal ikki vera sum við „General Gordon“!“ Tá skiltist á prátinum, at trolarin, har ein av hesum monnum var skipari, hevði siglt á „General Gordon“ og var síðan stungin av. Søgan segði eisini, at General Gordon varð raktur framskips, og masturin og seglini endaðu frammi á bógnum á trolaranum.

Teir vóru á veg til Bretlands, og tá ið teir nærkaðust landi, gav skiparin manningini boð um at koyra leivdirnar av General Gordon til sjós. Men hesum noktaðu teir fyri. Teir høvdu ikki troystað sær. Tískil mátti skiparin sjálvur fara á dekkið at gera hetta.

Fyrstu ferð, eg hoyrði um General Gordon, var frá tí tá 99 ára gamla Andriasi í Tarti í Oyndarfirði. Hann mintist so sera væl til, og hann mintist eisini

Johannes Poulsen misti pápan við „General Gordon“.